

05.02.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**05 Şubat 2024
Pazartesi**

05.02.24

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

05 Şubat 2024 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

— Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/14)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2024/3)

— Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2021/16)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2024/4)

Küresel gıda fiyatlarında Türkiye etkisi

FAO Gıda Fiyat Endeksi, Ocak'ta aylık bazda yüzde 1, yıllık bazda ise yüzde 10,4 geriledi. FAO, aylık bazda yüzde 0,1 artan bitkisel yağ fiyatlarına yönelik yorumunda, "Dünya ayçiçeği tohumu yağı fiyatları, özellikle Türkiye'den artan ithalat talebinin etkisiyle yükseldi" ifadelerine yer verdi.

İRFAN DONAT

FAO Gıda Fiyat Endeksi Ocak 2024'te, tahıl ve et fiyat endekslerindeki düşüşlerin şeker fiyat endeksindeki artışı fazlasıyla dengelemesi, süt ürünleri ve bitkisel yağ fiyat endekslerinde ise sadece küçük düzeltmeler kaydedilmesiyle, revize edilen Aralık seviyesine göre yüzde 1,0 düşüşle 118,0 puan olarak gerçekleşti. Endeks, yıllık bazda ise yüzde 10,4 geriledi.

FAO Tahıl Fiyat Endeksi Ocak ayında ortalama 120,1 puan olurken, Aralık ayına göre 2,7 puan (yüzde 2,2) ve Ocak 2023 değerine göre 27,4 puan (yüzde 18,6) düşüş gösterdi. Küresel buğday ihracat fiyatları, ihracatçılar arasında devam eden güçlü rekabet ve güney yarımküre ülkelerinde yeni hasat edilen arzın gelişiyile Ocak ayında geriledi. Mısır ihracat fiyatları, Arjantin'de mahsul koşullarının iyileşmesi ve hasadın başlamasının yanı sıra üretim tahminlerinin yukarı yönlü revize edilmesinin

ardından Amerika Birleşik Devletleri'nde artan arzı yansıtarak bir önceki aya göre keskin bir düşüş gösterdi. Buğday ve mısır fiyatlarına paralel olarak arpa ve sorgum dünya fiyatları da Ocak ayında düşüş gösterdi. Buna karşılık, FAO Tüm Pirinç Fiyat Endeksi Ocak ayında yüzde 1,2 daha arttı ve bu artış büyük ölçüde Tayland ve Pakistan sevkiyatlarının güçlü seyri ve Endonezya'nın ek alımları nedeniyle daha yüksek kaliteli Indica pirincinin fiyatlarındaki artışı yansıttı.

Ayçiçek yağı fiyatları Türkiye'nin artan ithalat talebiyle birlikte yükseldi

FAO Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi Ocak ayında ortalama 122,5 puan ile bir önceki aya göre 0,2 puan (yüzde 0,1) artış gösterdi ancak yine de Ocak 2023 değerinin 17,9 puan (yüzde 12,8) **altında** kaldı. Fiyat endeksinin bir önceki aya göre sabit kalması, küresel palm ve ayçiçeği yağı fiyatlarındaki artışın soya ve kolza yağı kotasyonlarındaki düşüşü dengelemesinin birleşik etkilerini yansıttı. Uluslararası palm yağı fiyatları Ocak ayında, başlıca üretici ülkelerde mevsimsel olarak azalan üretim ve Malezya'daki olumsuz hava koşullarına ilişkin endişeler nedeniyle ılımlı bir artış gösterdi. Bu arada, dünya ayçiçeği tohumu yağı kotasyonları, özellikle Türkiye'den artan ithalat talebinin etkisiyle yükseldi. Buna karşın, uluslararası soya ve kolza yağı fiyatları, sırasıyla Güney Amerika'dan büyük miktarda tedarik beklentileri ve Avrupa'da süregelen arz bolluğu nedeniyle geriledi.

FAO Süt Ürünleri Fiyat Endeksi Ocak ayında ortalama 118,9 puan olarak gerçekleşirken, revize edilen Aralık değerine göre neredeyse hiç değişmedi ve bir yıl önceki ilgili aydaki değerinin 25,8 puan (yüzde 17,8) altında kaldı. Ocak ayında, tereyağı ve tam yağlı süt tozu (WMP) için uluslararası fiyat teklifleri artarak yağsız süt tozu (SMP) ve peynir fiyatlarındaki düşüşleri neredeyse dengeledi. Dünya tereyağı fiyatları, Asyalı alıcıların artan talebinin yanı sıra perakende sektörünün stokları yenilemeye yönelik daha güçlü talebi ve Batı Avrupa'da azalan stoklar nedeniyle yükseldi. Bu arada, WMP fiyatları da özellikle Çin'in orta vadeli teslimatlar için artan talebini ve Yeni Zelanda'da mevsimsel olarak düşen üretimi yansıtarak arttı. Buna karşın, uluslararası SMP ve peynir fiyatları, spot arz talebinin durgun seyretilmesi ve alıcıların acil ihtiyaçlarının yeterince karşılanması nedeniyle geriledi.

FAO Et Fiyat Endeksi Ocak ayında Aralık ayına göre 1,5 puan (yüzde 1,4) düşüşle 109,8 puan ortalamasında gerçekleşerek üst üste yedinci aylık düşüşünü kaydetti ve geçen yılki değerinin 1,3 puan (yüzde 1,2) altında kaldı. Kanatlı eti için uluslararası fiyat kotasyonları, küresel talebin zayıf seyretilmeye devam etmesi ve önde gelen ihracatçı ülkelerdeki ihraç edilebilir ürün bolluğu nedeniyle Ocak ayında da geriledi. Benzer şekilde, domuz eti kotasyonları da Çin'in artan ulusal domuz eti üretimi ve bazı üretici ülkelerdeki arz bolluğuna paralel olarak ithalat alımlarındaki düşüş nedeniyle bir miktar geriledi. Dünya büyükbaş hayvan eti fiyatları da esas olarak Okyanusya ve Güney Amerika'dan gelen yüksek ihracat arzını yansıtarak marjinal bir düşüş gösterdi. Buna karşılık, uluslararası küçükbaş hayvan eti fiyatları, yüksek

küresel ithalat talebi ve Okyanusya'da son yağışların çiftçileri hayvanları daha uzun süre tutmaya teşvik etmesiyle azalan kesimlik hayvan arzı nedeniyle arttı.

FAO Şeker Fiyat Endeksi Ocak ayında Aralık ayına göre 1,1 puan (yüzde 0,8) ve bir yıl önceki değerine göre 18,5 puan (yüzde 15,9) artışla ortalama 135,3 puan oldu. Dünya şeker fiyatlarındaki artışta, Brezilya'da ortalamanın altında seyreden yağışların Nisan ayından itibaren hasat edilecek şeker kamışı mahsulü üzerindeki olası etkisine ilişkin endişelerin yanı sıra yeni sezonun yavaş başlaması ve iki önemli üretici ülke olan Tayland ve Hindistan'daki olumsuz üretim beklentileri etkili oldu. Bununla birlikte, yakın zamanda tamamlanan hasattan elde edilen büyük arz ve Brezilya'daki etanol satışlarından elde edilen düşük getiri, Brezilya realinin ABD doları karşısında zayıflamasıyla birlikte, dünya şeker fiyatlarındaki aylık artışı sınırlandırmaya katkıda bulundu.

2023'te rekor tahıl üretimi

FAO tarafından bugün yayınlanan son Tahıl Arz ve Talep Özeti'nde yer alan yeni tahminlere göre, 2023 yılında dünya tahıl üretiminin 2022 yılına kıyasla yüzde 1,2 artışla 2 milyar 836 milyon ton ile tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşacağı öngörülüyor.

Küresel iri taneli tahıl üretimi ise bu ay yapılan 12 milyon tonluk yukarı yönlü düzeltmenin ardından tüm zamanların en yüksek seviyesi olan 1 milyar 523 milyon tona sabitlendi. Revizyonun büyük bir kısmı, daha önce beklenenden daha yüksek verim ve daha geniş hasat alanlarının birleşiminin daha yüksek mısır üretim tahminlerine yol açtığı Kanada, Çin, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'nden gelen yeni resmi verileri yansıtıyor.

2023/24 döneminde dünya tahıl kullanımının, özellikle Avrupa Birliği'nin yanı sıra Avustralya ve Amerika Birleşik Devletleri'nde daha önce öngörülenden daha yüksek yem kullanımı nedeniyle, Aralık ayı tahminine göre 8,9 milyon ton artışla 2 milyar 822 milyon ton olacağı ve 2022/23 seviyesini yüzde 1,2 oranında aşacağı tahmin edilmektedir.

Sonuç olarak, 2023/24 küresel tahıl stoklarının kullanıma oranı, 2022/23'teki yüzde 30,9 seviyesini aşarak yüzde 31,1 gibi rahat bir seviyede tahmin edilmektedir.

2023/34'te küresel hububat ticaretinin bir önceki yıla göre yüzde 0,8 artışla 480 milyon tona ulaşacağı tahmin edilirken, buğday ve pirinçte dünya ticareti daralabilirken, çoğunlukla iri taneli hububat için öngörülen daha büyük ticaret hacimleri buna öncülük ediyor.

Türkiye'de aşırı hava olayları 2023'te rekor kırdı

Türkiye'de yaşanan aşırı hava olaylarının sayısı 2023 yılında 1475'e çıkarak yeni bir rekor kırdı. Bir önceki yıl Türkiye'de görülen aşırı hava olaylarının sayısı 1030'du. Türkiye'de aşırı hava olaylarının sayısı son altı yıldır sürekli artıyor.

İRFAN DONAT

İklim krizinin en belirgin göstergelerinden biri kabul edilen aşırı hava olaylarının sayısı ve şiddeti her geçen gün artmaya devam ediyor.

2023 yılı, kayda geçen 1475 aşırı hava olayıyla Türkiye'de tüm zamanların en çok aşırı hava olayı görülen yılı oldu.

Bu sayı bir önceki yıl 1030, 2021'de ise 1024 olarak kayıtlara geçti.

Türkiye’de aşırı hava olaylarının sayısı son altı yıldır sürekli artıyor. Geçen yıl ise sadece sayı rekoru kırılmadı, bir yıl öncesine göre yüzde 45’i bulan artış oranıyla büyük bir sıçrama da yaşandı.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü’nün (MGM) verilerine göre, 2023 yılında en tehlikeli ekstrem olaylar yüzde 38 ile şiddetli yağış ve sel, yüzde 23 ile fırtına, yüzde 16 ile dolu, yüzde 6 ile yıldırım düşmesi, yüzde 6 ile şiddetli kar, yüzde 5 ile heyelan ve yüzde 2 ile hortum oldu. Çığ, don, orman yangını, sis ve kum fırtınası gibi aşırı olaylar toplam olayların yüzde 1’ini veya daha azını oluşturdu.

Son veriler ışığında değerlendirmelerde bulunan Ekosfer Derneği Kampanyalar Direktörü Özgür Gürbüz, “İklim krizinin etkilerini her yıl en net bir şekilde aşırı hava olayları ile görüyoruz. 2023’e Adıyaman ve Şanlıurfa’da meydana gelen sel felaketleri, Çanakkale’de kenti tehdit eden orman yangını ve birçok bölgeyi etkileyen sıcak hava dalgaları ile kuraklıklar damgasını vurdu. Aşırı hava olayı sayısındaki ciddi yükseliş de bize iklim krizinin şiddetini artırdığını gösteriyor” diyor.

Şiddeti ve sıklığı artan aşırı hava olaylarının iklim krizine karşı hazırlık yapmamış kentlerde daha büyük sorunlara yol açtığını belirten Gürbüz, “Kentlerle ilgili planları yaparken iklim krizinin değiştirdiği meteorolojik koşulları dikkate almalı ve ona göre plan yapmalıyız. Ne iklim krizinin arkasına sığınarak altyapı eksikliklerini gizlemeye çalışmak doğru, ne de sadece altyapıyı sorumlu tutmak. Betona boğduğumuz kentleri yeniden planlamak zorundayız. Bir yandan fosil yakıtlardan vazgeçerek iklim krizini durdurmalı bir yandan da mevcut değişikliklere ayak uyduracak dirençli yerleşim yerleri inşa etmeliyiz” açıklamasını yapıyor.

MGM’nin 2023 Yılı İklim Değerlendirmesine göre, 2023 yılı Türkiye ortalama sıcaklığı 15.1°C ile 1991-2020 ortalaması olan 13.9°C’nin 1.2°C üzerinde gerçekleşti.

Türkiye ortalama sıcaklıklarında 2007 yılından bu yana (2011 yılı hariç) pozitif sıcaklık farkları mevcut.

En sıcak yıl 15.5°C ile 2010 yılı olarak kayıtlara geçerken, 2023 yılı 15.1°C ile en sıcak üçüncü yıl oldu.

Türkiye’nin 1991-2020 Kış mevsimi ortalama sıcaklığı 3.9°C iken 2022–2023 yılı Kış mevsimi ortalama sıcaklığı 5.5°C ile mevsim normallerinin 1.6°C üstünde gerçekleşti. 2023 yılı kış mevsimi son 53 yılın en sıcak dördüncü kış mevsimi olarak gerçekleşti.

Türkiye’nin 1991-2020 İlkbahar mevsimi ortalama sıcaklığı 12.4°C iken 2023 yılı ilkbahar mevsimi ortalama sıcaklığı 12.8°C ile mevsim normallerinin 0.4°C üzerinde gerçekleşti.

Türkiye'nin 1991-2020 Yaz mevsimi ortalama sıcaklığı 24.0°C iken 2023 yılı yaz mevsimi ortalama sıcaklığı 24.7°C ile mevsim normallerinin 0.7°C üzerinde gerçekleşti. 2023 yılı yaz mevsimi son 53 yılın en sıcak yedinci yaz mevsimi olarak gerçekleşti.

Türkiye'nin 1991-2020 Sonbahar mevsimi ortalama sıcaklığı 15.3°C iken 2023 yılı Sonbahar mevsimi ortalama sıcaklığı 17.4°C ile mevsim normallerinin 2.1 °C üzerinde gerçekleşti. 2023 yılı sonbahar mevsimi son 53 yılın en sıcak ikinci sonbahar mevsimi olarak gerçekleşti. 2023 yılı Kasım ayı, son 53 yılın kasım ayları içerisinde en sıcak kasım ayı olarak kayıtlara geçti.

TCMB’de başkan değişikliğinin piyasaları olumsuz etkilemesi beklenmiyor

Geçen hafta cuma akşamı Hafize Gaye Erkan, TCMB başkanlığından affını istedi, yerine başkan yardımcılarında Fatih Karahan atandı. Hem yurtiçinde hem de yurtdışında değişiklik olumlu karşılanırken daha şahin olarak tanımlanan Karahan ile para politikasında değişiklik beklenmediği gibi daha da sıkılaşabileceği yorumları yapıldı.

şebnem TURHAN

Merkez Bankası’nda son 5 yılda 5’inci başkan değişikliği geçen haftanın son günü gerçekleşti. Bir süredir ailesinin Merkez Bankası’ndaki rolüne ilişkin sert eleştirilere maruz kalan Hafize Gaye Erkan geçen hafta cuma gecesi X platformunda yayımladığı mesaj ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası başkanlığı görevinden affını istedi. Erkan’ın ayrılmasının ardından TCMB Başkanı Yardımcısı Fatih Karahan başkan olarak atanırken son yıllarda ilk kez ekonomistler ve piyasa uzmanları hatta yabancı yatırım bankaları başkan değişikliğini olumlu karşıladı. Cuma akşamı da uluslararası piyasalarda düşük hacimde işlem gören dolar/TL görevden ayrılma öncesinde 30.44 iken kapanışı 30.54 seviyesinden yaptı. Bugün daha şahin olarak tanımlanan Başkan Karahan’ın atamasının piyasa fiyatlamasının da pozitif olması bekleniyor. BİST100 endeksi ise geçen haftayı tarihi zirvesine yakın seviyeden kapattı.

İtibar suikastine uğradığını söyleyerek görevden affını isteyen Hafize Gaye Erkan, görevi başkan yardımcılarında Fatih Karahan'a devredecek. Başkan yardımcılığı görevine geldiği günden itibaren Merkez Bankası ekonomik araştırmalarını yeniden canlandıran, uygulanan para politikası ve etkilerine ilişkin çalışma metninin yayımlanmasına ön ayak olan Karahan'ın özgeçmişi de oldukça güçlü.

Fed ekonomistliğinden TCMB'ye

Karahan, 2006'da Boğaziçi Üniversitesi Matematik ve Endüstri Mühendisliği bölümlerinden mezun olduktan sonra 2012'de Pennsylvania Üniversitesi'nde Ekonomi alanında yüksek lisans ve doktorasını tamamladı. Çalışma hayatına 2012'de New York Merkez Bankası'nda ekonomist olarak başlayan Karahan, 2022 yılına kadar anılan kurumda İşgücü ve Ürün Piyasası Çalışmaları Başkanı ve para politikası danışmanı olarak görev yaptı. Columbia Üniversitesi ve New York Üniversitesi'nde yarı zamanlı öğretim görevlisi olarak da çalışan Karahan, 2022'de Amazon'da kıdemli ekonomist oldu. Karahan, Kasım 2022'de Amazon'da Baş Ekonomist görevine atandı. 28 Temmuz 2023'te Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkan Yardımcılığı'na gelmişti.

Naci Ağbal vakasından farklı

Karahan'ın atamasına ilişkin yorumlarına başvurduğumuz üç ekonomist de Karahan'ın makroekonomi konusunda güçlü kaslarına dikkat çekti. Ekonomistlerin ortaklaştığı bir nokta ise uygulanan para politikasında bir değişiklik olmayacağına yönelik güven. Şu anki başkan değişikliğinin daha önce Naci Ağbal döneminde yaşananlardan farklı olduğuna dikkat çeken ekonomistler Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in ne kadar güçlü olduğunun da bu değişiklikte görüldüğüne işaret etti. Ekonomistler Erkan'ın sosyal medyadaki paylaşımından sadece 1 dakika sonra Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın yaptığı açıklamada Şimşek'in "Merkez Bankası eski Başkanı Sayın Hafize Gaye Erkan'ın aldığı karar tamamen şahsidir ve kendi takdirleridir. Önerim doğrultusunda yeni atanacak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı ve ekibine başarılar diliyorum" ifadelerinin de bunu gösterdiğini söyleyerek Erkan ile Şimşek arasında görev süresi boyunca da bazı ihtilaflar olduğunu da ileri sürdü. Ekonomistlerin Şimşek'in açıklamasında da belirttiği üzere önerisi üzerine atanan Karahan ile ilişkilerin daha sıkı olması, para ve maliye politikasının daha uyumlu çalışacağına yönelik beklentileri de bulunuyor.

Etki olumlu yönde olur

Merkez bankacılığı alanında Erkan'ın isminin TCMB'ye atanana kadar hiç duyulmadığını da anımsatan ekonomistler, Karahan'ın ise bu konuda güçlü bir altyapıya sahip olduğuna dikkat çekti. Ekonomistlere göre piyasalar için önemli olan para ve maliye politikalarının aynı çizgide devam ettirilmesi ve bir U dönüşü yaşanmaması. Erkan olayında politikalarda bir değişiklik beklenmediği için görev değişikliğinin de piyasalara kalıcı bir etkisinin olmasını beklemeyen ekonomistler, başkan değişikliği olsa da aynı rotada politikaların sürdürüleceğine inandıklarına işaret ettiler.

Hatta başkan değişikliğinin para politikasına bir etkisi olacaksa bunun da olumlu yönde olacağına dikkat çeken ekonomistler son haftalarda Erkan'ın ailesiyle ilgili haberler nedeniyle Merkez Bankası'nın yıpranan kredibilitesinin de bu değişiklikle onarılma imkanı ortaya çıktığını vurguladılar. Ayrıca Karahan'ın daha şahin olarak tanımlanması nedeniyle ekonomistler politika faizinin uzun süre yüzde 45 seviyesinde tutulmasını beklerken daha önce temmuz gibi başlaması beklenen faiz indirimi döngüsü tahminlerinin de ortadan kalktığını dile getirdi.

Başkan Karahan'ın ilk mesajı kararlılık

TCMB Başkanı Fatih Karahan, göreve atanmasının ardından ilk mesajında sıklık ve kararlılık mesajı verdi. Başkan Karahan'ın mesajı şöyle: "Merkez Bankamızın temel amacı ve önceliği fiyat istikrarını sağlamaktır. Bu doğrultuda, güçlü ekibimizle dezenflasyonu sağlamaya yönelik çalışmalarımıza kararlılıkla devam ediyoruz. Enflasyon, hedefimizle uyumlu seviyelere gerileyene kadar, gereken parasal sıkılığı korumakta kararlıyız. Enflasyon beklentilerini ve fiyatlama davranışlarını yakından takip ediyoruz. Enflasyon görünümünde herhangi bir bozulmaya kesinlikle izin vermeyeceğiz."

Faiz artırımını indirimden daha muhtemel

Merkez Bankası'nda başkan değişikliğinin ardından üç uluslararası yatırım bankasından raporlar yağdı. JP Morgan'ın notunda, Karahan ve iki şahin başkan yardımcısının PPK kararlarını enflasyona daha fazla odaklanarak yönlendireceği belirtilerek, "Ani liderlik değişiklikleri yatırımcılar için rahatsızlık yaratsa da yeni TCMB Başkanı'nı dezenflasyon ve lira için olumlu görüyoruz. Yeniden şekillenen PPK'nın muhtemelen daha şahin olacağını düşünüyoruz. Son PPK açıklamasındaki güvercin eğilimin artık tersine dönmesi muhtemeldir " denildi. Morgan Stanley de, Karahan döneminde enflasyonla mücadeleye öncelik veren geleneksel para politikasını sürdürmesini beklediklerini kaydetti. Notta, "2019 ve 2021'deki geçmiş başkan değişikliklerinden farklı olarak bu değişim, politika yönünde bir değişikliğe veya daha düşük faiz oranlarına yönelik siyasi bir tercihe işaret etmiyor" denildi. TCMB başkanının değişmesinin ardından para politikasının devamlılığını beklediklerini kaydeden Morgan Stanley, Merkez Bankası'nın Başkan Karahan döneminde enflasyonla mücadeleye öncelik veren geleneksel para politikası çerçevesini sürdürmesini beklediğini açıkladı. HSBC, yayımladığı notta, "Başkanlık değişiminin para politikası üzerinde değişikliğe yol açmasını beklemiyoruz" ifadeleri yer alırken, TCMB'nin sıkılaştırma sürecinin geçen ay sona erdiğini düşündüklerini ve bu yıl boyunca politika faizinin sabit kalmasını bekledikleri kaydedildi.

"Güvenimiz ve desteğimiz tam"

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek de sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada Karahan'ın yeni görevine başladığını belirterek, şunları kaydetti: "Kendisini tebrik ediyor ve başarılar diliyorum. Başkan ve ekibine güvenimiz ve desteğimiz tamdır. Önümüzdeki dönemde de ekonomi programımızı kurumlar arası eş güdüm içinde kararlı bir şekilde uygulamaya devam edeceğiz. Güçlü ekonomi

ekibimiz ile makro finansal istikrarın pekişmesi için var gücümüzle çalışıyoruz. Mali disiplin ile dezenflasyon sürecine destek olmaya devam ederken, hayata geçireceğimiz yapısal reformlarla program kazanımlarımızı kalıcı hale getireceğiz."

İlk çıkışı enflasyon raporuyla olacak

Haziran başında göreve gelen Erkan, temmuz sonunda üç başkan yardımcısı Cevdet Yılmaz, Fatih Karahan ve Hatice Karahan atamalarıyla güçlendirilen ekibiyle yüzde 8,5 olan politika faizini yüzde 45 seviyesine çıkardı. Yeni Başkan Karahan ise görevinin ilk haftasından basın ve ekonomistlerin karşısına çıkacak. Bu hafta perşembe günü 2024 yılının ilk enflasyon raporu açıklanacak. 8 Şubat günü Ankara'da Merkez Bankası'nda yapılacak toplantı Karahan'ın başkanlığında ilk enflasyon raporu sunumu olacak. Raporla yılsonu yüzde 36 olan Merkez Bankası'nın enflasyon beklentisinin yukarı yönde revize edilmesi de bekleniyor.

Döviz dönüşümlü KKM'de tarih uzatıldı

Döviz dönüşümlü Kur Korumalı Mevduat'ta (KKM) tarih uzatıldı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB), Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliği ile Altın Hesaplarından Türk Lirası Mevduat ve Katılma Hesaplarına Dönüşümün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliği, Resmi Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, Kur Korumalı Mevduat Hesabı kapsamında, yurt içi yerleşik gerçek kişiler, 31 Ocak 2024 itibarıyla bankalarda mevcut olan altın, dolar, Euro ve İngiliz sterlini cinsinden döviz tevdiat hesabı ve döviz cinsinden katılım fonu hesaplarını TL'ye çevirebilecek.

Yurt içi yerleşik tüzel kişilerin altın, döviz tevdiat hesapları ve katılım fonlarından vadeli TL mevduat veya katılma hesaplarına dönüşüm için esas alınacak bakiyelerle ilgili daha önce belirlenen tarihlerde herhangi bir güncelleme yapılmadı.

TL'ye çevirme işlemleri, hesap sahiplerinin isteği üzerine ve dönüşüm kuru üzerinden gerçekleştirilecek.

Son dakika... ENAG ocak ayı enflasyon rakamlarını açıkladı

Son dakika haberi... Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) ocak ayına ilişkin enflasyon verilerini açıkladı. ENAG verilerine göre, Tüketici Fiyat Endeksi (E-TÜFE) Ocak ayında yüzde 9,38 arttı. E-TÜFE'nin son 12 aylık artışı da yüzde 129,11 olarak gerçekleşti.

Akademisyenlerin ve ekonomistlerin bağımsız biçimde oluşturduğu Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG), ocak ayı enflasyon araştırmalarının sonucunu açıkladı.

ENAG verilerine göre, Tüketici Fiyat Endeksi (E-TÜFE) ocak ayında yüzde 9,38 arttı. E-TÜFE'nin son 12 aylık artışı da yüzde 129,11 olarak gerçekleşti.

TÜİK alt grupları gösterge olarak alındığında en fazla yükseliş yüzde 16,42 ile giyim ve ayakkabı kaleminde gerçekleşti. En az aylık artış ise yüzde 0,00 ile sağlıkta oldu.

TÜİK, ocak ayı enflasyon verilerini saat 10.00'da açıklayacak.

Cumhurbaşkanı Erdoğan seçmeni uyardı: Bakın Hatay garip kaldı

Cumhurbaşkanı Erdoğan,'ın yerel seçim çalışmaları kapsamında yaptığı konuşma sırasında verdiği Hatay örneği dikkat çekti. Erdoğan deprem sürecinde Hatay'ın garip bırakıldığını dile getirdi.

Türkiye'de partiler 31 Mart'ta yapılacak yerel seçimlere hazırlanırken liderler de sahaya inmeye başladı. Önceki gün Hatay'da olan Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan seçmene seslendi.

BAKIN HATAY GARİP KALDI

Konuşmasında Merkezi yönetimle yerel yönetimin birlikte çalışmasının önemini vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın verdiği Hatay örneği dikkat çekti.

Antakya Spor Salonu'nda düzenlenen AKP Hatay İlçe Belediye Başkan Adayları Tanıtım Toplantısı'nda konuşan Erdoğan "Merkezi yönetimle yerel yönetim el ele vermezse, dayanışma halinde olmazsa o şehre herhangi bir şey gelmez. Hatay'a geldi mi? Şu anda Hatay garip kaldı" diye konuştu.

Turgut Altınok: Tarımın başkenti Ankara olacak

Ankara Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Turgut Altınok, seçim çalışmalarını Çamlıdere ve Kızılcahamam ile sürdürdü. Altınok, “Başkent layık olduğu yerde değil. 2 yılda bütün köylerimizin altyapısını üstyapısını yapacağız. Tarımın Başkenti Ankara olacak” dedi.

Cumhur İttifakı Ankara Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Turgut Altınok, seçim çalışmalarını Çamlıdere ve Kızılcahamam ile sürdürdü. Altınok’a Çamlıdere ziyaretleri sırasında AK Parti Ankara Milletvekili Lütfiye Selva Çam, Çamlıdere Belediye Başkan Adayı Caner Can, AK Parti İlçe Başkanı Osman Erkan Parmaksız, MHP İlçe Başkanı Mehmet Dursun Öztürk, parti teşkilatları ve vatandaşlar eşlik etti. Altınok Çamlıdere’deki çalışmalarına Şeyhi Ali Semerkandi Türbesi’nde dua ederek başladı. Altınok, Daha sonra Çamlıdere AK Parti ve MHP İlçe Başkanlıklarını ziyaret etti.

ALTINOK: ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ VATANDAŞA KAPISINI KAPATMIŞTIR

Altınok MHP İlçe Başkanlığında yaptığı konuşmada, “Çamlıdere’nin her köyünde birçok hizmetimiz vardır. Ankara’nın birçok yerinde hizmetlerimiz vardır. CHP adayı, devasa resimlerini değil de hizmetlerini ve eserlerini koyabilseydi... Büyükşehir

Belediye bütçesi bizden 45 misli fazla. Biz Büyükşehirden daha çok iş hizmet ve eser yaptık. Biz her zaman sokaklardayız. Ankara Büyükşehir Belediyesi vatandaşla kapısını kapatmıştır. Biz bunu yapmayacağız.” dedi.

“TOHUM DESTEĞİNİ 2 İLA 5 TON ARASINA ÇIKARACAĞIZ”

Çiftçiye destek vereceklerini söyleyen Altınok, “Başkent layık olduğu yerde değil. 2 yılda bütün köylerimizin altyapısını üstyapısını yapacağız. Tarımın Başkenti Ankara olacak. Sera şehri bir Ankara olacak. Çiftçilerimize 50 litre mazot desteği vereceğiz. Tohum desteğini 2 ila 5 ton arasına çıkaracağız. Toprak analizi yapıp nerde ne yetişebilir onları çıkaracağız. Kendi kendine yetebilen bir başkent olacak. Büyükbaş ve küçükbaş hayvan vereceğiz köylümüze, dağıtacağız. Hayvancılıkta Türkiye’yi besleyen bir Ankara olacak. Vatandaşımız tereyağını, sütünü, peynirini uygun fiyata doğal ve organik olarak alacak. Milyonlarca ata tohumu dağıtacağız ve ata tohum bankası kuracağız. İlkokuldaki çocuklar kendi ürettiğimiz sütü içecek.” ifadelerini kullandı.

Çamlıdere MHP ilçe Başkanlığı ziyaretinin ardından Altınok, Çamlıdere AK Parti Seçim Koordinasyon Merkezi’nin açılışına katıldı.

“SOSYAL DESTEĞİ YÜZDE 4’TEN YÜZDE 10’A ÇIKARACAĞIZ”

Altınok buradaki konuşmasında şunları söyledi: “Ankara’ya, Ankara’nın evladı Belediye Başkanı olsun dediniz. Birçok köyüne daha önce gitmiş, hizmet vermiş, cenazesine kadar beraber olmuş bir Altınok var. Cumhuriyet dedi ki, ‘Altınok’u sizlere emanet ediyorum.’ Siz de gereğini yapacaksınız o halde. Basketbol ve futbol sahalarıyla, gençlik merkeziyle her şeyiyle burası pırıl pırıl olacak. Çamlıdere Belediye Başkanımız burayı turizm merkezi haline getirdi. Ankara’da o kadar müze yok. Ankara’yı bir dünya başkenti yapacağız, birçok eser yapacağız. Özellikle hayvancılıkta her türlü desteği vereceğiz. Sosyal desteği yüzde 4’ten yüzde 10’a çıkaracağız. ‘CHP’ye, İYİ Parti’ye oy verip sana oy vereceğim’ diyen çok vatandaş var. Bütün Ankara’nın hizmetkârı olacağız. Yine Çamlıdere’ye ve köylerimize geleceğiz. Gelin hep beraber Ankara’yı hak ettiği hizmetlerle donatalım.”

Yaşar: Yaptıklarımız var, yapacaklarımız var

Yaşar, “Her yurttaşa eşit hizmet götüreceğim sözünü verdim. 3 dönemdir bu sözü yerine getiren ve bana oy veren kimsenin başını eğdirmeyen bir belediye başkanı olmanın gururunu yaşıyorum”

Yenimahalle Belediye Başkanı Fethi Yaşar, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş ile birlikte Yenimahalle Seçim Koordinasyon Merkezi'nin açılışını gerçekleştirdi. CHP Ankara İl Başkanı Ümit Erkol, Ankara Milletvekilleri Murat Emir, Tekin Bingöl, Yüksel Arslan, CHP İlçe Başkanları, Keçiören, Bala, Pursaklar, Ayaş, Altındağ ilçelerinin belediye başkan adaylarının da hazır bulunduğu açılışa vatandaşlar, Türk bayraklarıyla, pankartlarla ve ellerinde meşalelerle katıldı.

'BANA OY VEREN KİMSENİN BAŞINI ÖNE EĞDİRMEDİM'

Seçim otobüsü üstünden vatandaşlara seslenen Yaşar, "2009 yılında verdiğiniz oylarla belediye başkanı oldum. O gün Yenimahalle Belediyesi önünde vatandaşlarımıza bir söz verdim. Artık Yenimahalle Belediyesi bir siyasi görüşün ya da partinin değil halkın belediyesi olacak dedim. Her yurttaşa eşit hizmet götüreceğim sözünü verdim. 3 dönemdir bu sözü yerine getiren ve bana oy veren kimsenin başını eğdirmeyen bir belediye başkanı olmanın gururunu yaşıyorum. Çayyolu bölgesini siyasi bir oyunla bizden ayırmalarına rağmen çocuklar, gençler ve kadınları ön planda tutarak durmaksızın çalıştık. Yenimahalle yaptığımız hizmetlerle devletin yetkili

kurumlarının yaptığı anketlerde 180'inci sıralardan 5'inci sıraya yükseldi. Yaptıklarımız var, yapacaklarımız var. Bütün bu hizmetleri sizlerin parasını yine sizlere fayda sağlayan projelere yatırıarak yaptık” dedi.

YAŞAR: YENİMAHALLE BENİM AŞKIM, BENİM SEVDAM

Yenimahalle'ye kazandırılan hizmetlerden ve projelerden de bahseden Yaşar, “15 yılda ilçemize 300 yeni park yaptık ve 200 parkında revize işlemini gerçekleştirdik. Kültür ve sanata büyük önem verdik. 7 ayrı konferans salonu yaptık. Bu salonlarda STK'lar ve dernekler çok sayıda etkinliği düzenliyor ve tiyatro başta olmak birçok sanat etkinliğine ev sahipliği yapıyoruz. Sömestr tatilinde 20 bin çocuğumuzu düzenlediğimiz tiyatro festivali ile salonlarımızda ağırladık. 21 farklı noktaya konumlandığımız YENİMEK merkezlerinde 101 branşta kadınlarımıza ve çocuklarımıza eğitim veriyoruz. Dershaneler kapatıldı, etüt merkezi oldu. Maddi durumu yetersiz olan ailelerin çocukları eğitimden mahrum kalıyor. Taşın altına elimizi koyduk ve her yıl 5 bin çocuğumuza destek eğitim merkezlerimizde eğitim veriyoruz. Sınavlara bu merkezlerde hazırlanan çocuklarımız büyük bir başarı göstererek Türkiye'nin başarılı üniversitelerine girme şansını yakalıyor. Bunun yanında 12 kreş yaptık. Gerek kreşlerimizde gerekse destek eğitim merkezlerinde 1100 atanamayan öğretmene iş imkanı sunduk. Hastaneye gitmek için cebinde dolmuş parası olmayan yurttaşımız var. Vatandaş kendi mahallesinde sağlık hizmetine ulaşsın istedik ve 43 mahallemize sağlık merkezi yaptık. Yenimahalle benim aşkım, benim sevdam. Yenimahalle'de barışın ve sevginin devamı için kimseyi ayırt etmeden durmaksızın çalışmayı sürdüreceğiz” şeklinde konuştu.

'EĞİTİME YATIRIMI SÜRDÜRECEĞİZ'

Yeni açılışların da müjdesini veren Başkan Yaşar, “Çocuklarımız iyi yetişsin iyi eğitim alsın istiyoruz. Şubat'ın 17'sinde Batıkent'te Yenimahalle'nin en büyük ve en önemli yatırımlarından biri olan Cumhuriyet Akademisi'nin açılışını gerçekleştireceğiz. 17 farklı branşta master seviyesinde eğitimlerin verileceği akademide 750 kişilik konferans ve tiyatro salonu da bulunacak. Bunun yanında TEV işbirliği ile kız yurdunun temelini hep birlikte atacağız. Bu ülkenin aydınlık geleceği kaliteli ve çağdaş eğitimden geçiyor. Bu düşünceyle eğitime yatırım yapmaya devam edeceğiz” dedi.

YAVAŞ: BİZ YAPTIK OLDU DEME LÜKSÜMÜZ YOK

Vatandaşların yoğun ilgisi eşliğinde sözlerine başlayan Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş ise, “Yenimahalle sadece Ankara'da değil Türkiye çapında ön sıralara geçmiş bulunmaktadır. Fethi Başkan nasıl kör kuruşun hesabını veriyorsa hepimiz bunu yapmak durumundayız. Sizlerden alınan vergilerden belediyenin kaynaklarını harcıyoruz. Biz yaptık oldu deme lüksümüz yok. Şehri yönetirken muhtarlar, kent konseyi, STK'lar ile birlikte karar alıp uyguluyoruz. 4 binden fazla

ihaleyi canlı yayınladık. Gerçek belediyecilik budur. Sizin paranızı harcarken çılgın projelere değil, halk ne istiyorsa neye ihtiyacı varsa oraya harcıyoruz. Mesela 2,5 milyarlık yatırımla Polatlı'ya su götürüyoruz. Yıllardır susuzluk çeken köylerimiz var. Yaptığımız projeyle 1 milyon insan susuz kalmayacak. Çamlıdere, Beypazarı ve Ayaş bölgesine de benzer proje hazırlığımız var. En az bizden önce hizmet edenler kadar kavşak, kaldırım ve asfalt yaptık. Ancak biz bunu yapılması gereken işler olarak gördüğümüz için reklam yapmıyoruz. Reklama para harcamıyoruz” dedi.

‘NERDE NE İHTİYAÇ VARSA HIZIR GİBİ ORDAYIZ’

Yavaş, “Bunun yanında kırsal kalkınma ve sosyal yardımlarımız da tüm hızıyla devam ediyor. Belediyecilik anlayışımız arasında dağlar kadar fark var. 5 yılda neler yaptığımızı mobil uygulamadan ve internet sitesinden isteyen görebilir. Bizi ne yaptınız diye eleştirenler bu uygulamalara girip aynısını örnek alıp tekrar edebilir. Vatandaşın huzuru için doğru belediyecilik yaptık yapmaya da devam edeceğiz. Kentin ihtiyacı olmayan hiçbir projeye yatırım yapmayacağız. Nerde ne ihtiyaç varsa Hızır gibi ordayız. Belediye meclisinde çoğunluğu elde etmek adına tüm ilçe başkan adaylarımıza ve özellikle Fethi Başkanımıza rekor oyla desteğinizi bekliyorum. Sizin desteğinizle bütün belediyeleri kazanacağız ve belediyecilik nasıl yapılır bilmeyenlere öğreteceğiz” dedi.

Görevden alma mı, istifa mı; bari buna karar verebilseydik

Alaattin AKTAŞ

05 Şubat 2024 Pazartesi

Tüm hafta sonunu neredeyse bu tartışmayla geçirdik... Gaye Erkan Merkez Bankası Başkanlığı görevinden alındı mı, yoksa istifa demeyelim de hadi yumuşatarak söyleyelim, görevden affını mı istedi?

Birileri ısrarla “**Ne fark eder ki**” diyor.

Öyle bir fark eder ki!

Hatta istifanın şekli, istifa ederken sergilenen tutum ve söylenenler bile öyle bir fark eder ki!

Bu köşede 16 Ağustos 2023'te üç ismin istifa sürecini anlatmıştım. Rüşdü Saracoğlu'nun Merkez Bankası Başkanlığını nasıl bıraktığını, Mahfi Eğilmez'in Hazine Müsteşarlığından nasıl ayrıldığını, Durmuş Yılmaz'ın da Merkez Bankası Başkanlığı görevinden ayrılma konusunda nasıl kararlı davrandığını. Ancak Durmuş Yılmaz'ın görevden ayrılması gerekmemiş, çünkü görev süresi sona ermişti.

Söylenen başka, yazılan başka!

Şu son yaşananlarda söylenenle gerçek ne kadar da farklı.

Gaye Erkan “**Görevden affımı istedim**” diyor, yani “**Ben bırakıyorum**” diyor.

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek “**Gaye Erkan'ın aldığı karar kendi takdirleridir ve şahsidir**” diyor.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz sosyal medyadaki paylaşımında “**Şahsi nedenlerle Merkez Bankası Başkanlığı görevinden affını isteyen**” diyor.

Bütün bunlar 2 Şubat Cuma akşamı oluyor.

Takvim 3 Şubat Cumartesi gününe döndüğünde Resmi Gazete’de yayımlanan ve Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın imzasını taşıyan kararda açık açık Hafize Gaye Erkan’ın Merkez Bankası Başkanlığı görevinden alındığı yazıyor.

Ve biz hala Gaye Erkan istifa mı etti, yani görevden affını mı istedi, yoksa görevden mi alındı, bunu tartışıyoruz.

Erdoğan imzayı basmış, Gaye Erkan görevden alınmış işte! Bunun daha ötesi yok!

İstifa, istifa olmaktan çıktı!

Ama hadi Resmi Gazete’deki karara değil de söylenenlere itibar edelim.

Peki bu nasıl istifa böyle! Yıllardır aynı açıklamaları duyuyoruz, görevden el çektirildiği halde sanki kendisi ayrılmış gibi yapanlarda bir minnet, bir şükran...

Türkiye yıllardır istifa kavramını unutmuş, bu kavramın yerine “**görevden affını isteme**” gelmişti. Şimdi görevden alınmanın adı da görevden affını isteme oldu. Bakalım daha ne tuhaflıklar göreceğiz...

Oysa istifa tek taraflı bir karardır, tek taraflı bir irade beyanıdır. Bu konuda çok çarpıcı bir yazı var.

Mahfi Eğilmez hocam bloğunda 6 Mart 2023 tarihinde “**İstifa ve İntihar Üzerine**” başlıklı bir kaleme almıştı. “**İstifa da intihar da tek taraflı kararlardır**” diyor Mahfi hocam. Okumanızı öneririm.

Maaş gerekçesi

Görevden alma mı, istifa mı tartışmasına da hemen bir gerekçe bulundu, bir açıklama getirildi. Gaye Erkan iki yıl boyunca maaş almaya devam edebilsin diye görevden alınmış gibi gösterilmiş!

ABD’de milyon dolarlar kazandığı belirtilen Erkan “**Aman n’olur, ben görevden affımı rica ediyorum ama siz beni görevden alındı gösterin de iki yıl boyunca maaşımı almaya devam edebileyim**” mi dedi yani?

Şu durumda Erkan istifa ettiği halde iki yıllık maaş uğruna kendisine “**Kovuldu**” mu dedirtti?

Peki Erkan bu pazarlığı kiminle yaptı; Mehmet Şimşek’le mi, Erdoğan’la mı?

Daha da önemlisi Erkan böyle bir pazarlık yapabilecek gücü, yapmışsa eğer, nereden aldı?

Artık CV’sinde “**Eski Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı**” yazan Erkan ABD’de herhalde çok daha yüksek maaşlı işler bulabilir.

Dolayısıyla buradan **“bağlanacak”** (bağlanırsa, çünkü o konu da pek net değil) aylık 5-6 bin dolar Erkan için ABD’de çok önemli bir para mı?

Her ikisi de kötü

Gerçeğin ne olduğu belli de, varsayalım Erkan istifa etmek zorunda kaldı. Gerekçesi ne; **“şahsına yönelik büyük bir itibar suikasti kampanyası”** yürütülmüş.

Diyelim öyle oldu, peki niye?

O kampanya durup dururken mi başlamış, yoksa kendisi buna zemin mi hazırlamış?

Yaşananlarda hiç kötü niyet olmadığını varsayalım ama şu gerçeği kabul etmek durumundayız.

Dünyanın en bilgili, en donanımlı ekonomisti olsanız bile bazı görevler deneyim gerektiriyormuş değil mi; nerede, kiminle, ne konuşacağınızı iyi bilmeniz gerekiyormuş, bunu anlamış olduk. Şimdi de gerçek cephesinden bakalım...

Gaye Erkan Merkez Bankası Başkanlığı görevinden alındı, nokta.

Yok istifa etti de, maaş için böyle görevden alınmış gösterildi de, falan filan... Geçiniz.

Hem hangisi daha kötü bilemedim.

Koskoca Türkiye Cumhuriyeti istifa eden bir bürokratı maaş alabilsin diye Resmi Gazete yoluyla görevden alınmış gösterir mi, böyle bir pazarlığa girer mi?

Türkiye, Merkez Bankası başkanlarını sık sık görevden alan, bu görevde olan kişileri sıradan memurlara dönüştüren bir ülke imajını pekiştirmiştir. Konu yalnızca başkanlar değildir elbette. Bu yaklaşım aynı zamanda **“Merkez Bankası’nın atacağı tüm adımların denetime tabi olduğu”** anlamına gelmektedir.

Biz bu köşede politika faiziyle ilgili olarak aylardır niye **“Merkez Bankası faizi şöyle belirledi”** yerine **“Merkez Bankası’nın faizi şöyle belirlendi”** diye yazıyoruz sanıyorsunuz. Kararı Merkez Bankası almıyor ki, Merkez Bankası alınan kararın metnini yazıyor, açıklamasını yapıyor, yani sekreteryaya görevini yerine getiriyor.

Dolayısıyla yeni başkanın kim olduğunun da hiç mi hiç önemi yok.

TCMB son 8 yılda 6. başkanını gördü

Maruf BUZCUGİL

05 Şubat 2024 Pazartesi

Ekonomi yönetiminin hiç istemeyeceği şekilde zorunlu olarak Merkez Bankası Başkanı değişikliğine gidildi. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası son 8 yılda 6.başkanını gördü ve başkan yardımcılarında Fatih Karahan başkanlığa atandı. 2 Şubat Cuma gecesinin son saatlerinde gelen başkan değişikliği haberi heyecan yaratsa da zorunlu değişikliğin para politikasıyla ilgisinin olmaması, liyakat tartışmasız üç yeni başkan yardımcısından birine görev verilmesi değişim sancısının kolay atlatılmasını sağladı. Hafize Gaye Erkan'ın Merkez Bankası geleneğinde rastlanmadık şekilde bir gazeteye mülakat vermesi, ifadelerinin kurumsal düzeyde yaratacağı etkileri düşünmemesi ve özel yaşamı ile önemli görevini bir arada götürmeye çalışan başkanlık stili değişimi zorunlu kıldı. Ekonomi tarihçilerinin işini kolaylaştıracak şekilde atama kararnamesinde Hafize Gaye Erkan'ın 373 sayılı KHK'nın ek 35.maddesi uyarınca (bakan onayı) görevden alındığı ifadesinin yer almasını dikkatle not ettik.

Mehmet Şimşek, Erkan'dan rahatsızlığını hissettiriyordu

Ankara'da son haftalarda ekonomi yönetiminin başındaki Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in, Hafize Gaye Erkan'ın açıklamalarıyla ortaya çıkan tablodan ve ardından çıktığı uzun ABD seyahatinden duyduğu rahatsızlık açıkça hissedilmeye başlanmıştı. Erkan'ın Aralık ayı sonuna doğru çıktığı ABD seyahatinden dönüp dönmediğini, 22 Ocak'taki Ekonomik Koordinasyon Kurulu (EKK) toplantısına katılıp katılamayacağını ancak toplantıya saatler kala Merkez Bankası yetkililerinden öğrenebildik. Merak edilen EKK toplantısı açılış fotoğrafında son sırada da olsa Erkan'ın görülmesi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın İran Cumhurbaşkanı Reisi'nin karşılanma protokolünde Erkan'a yer vermesi ekonomi kamuoyunda 'kriz aşıldı' algısı yaratmıştı. Tabii ki burada ekonominin koordinasyonundan sorumlu Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın dengeleyici tutumunun önemini de vurgulamamız gerekiyor.

Şimşek'in “ekonominin patronu benim” mesajı

Ekonomi yönetiminin iletişimini büyük ölçüde sosyal medya hesabından Türkçe ve İngilizce paylaştığı doğrudan mesajlarla yürütmeyi tercih eden Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, Merkez Bankası başkan değişim sürecinde de bu yöntemi izledi. Dış kamuoyuna yönelik İngilizce mesajlarında zaman zaman farklı ifadelerle yer veren Şimşek'in atanacak Merkez Bankası başkanının önerisi doğrultusunda makro iktisat bilgisine güvenilen bir kişi olarak belirlendiğini vurgulaması dikkati çekti. Atama kararnamesinde atıfta bulunulan mevzuat zaten işlemin Hazine ve Maliye Bakanı istek ve onayıyla yapıldığı bilgisini içeriyor. Böylelikle ekonomi yönetiminin sürekliliği konusundaki endişeleri haklı çıkaracak şekilde aniden Merkez Bankası başkanı değiştirilmesinin yaratabileceği rahatsızlığın önüne geçildi. Morgan Stanley ve J.P.Morgan gibi dünyanın önde gelen finans kuruluşlarından yapılan Türkiye'deki Merkez Bankası atamasıyla ilgi değerlendirmeler, Şimşek'in İngilizce mesajlarının doğru adrese gittiğini gösteriyor.

Fatih Karahan son 8 yılın 6. TCMB Başkanı

Geriye doğru baktığımızda 8 yıllık süre normal koşullarda en fazla 2 TCMB başkanı görev dönemini kapsıyor. Yürürlükteki mevzuata göre Başkan (Guvernör), Cumhurbaşkanlığı kararıyla dört yıllık bir dönem için atanıyor. 2018 yılında geçilen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi cumhurbaşkanına gerekli görmesi halinde TCMB başkanının değiştirilmesi gücünü veriyor. Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemine geçildikten sonra göreve getirilen hiçbir başkan görev süresini tamamlayamadı. 2016-2024 yıllarını kapsayan 8 yıllık sürede en son Fatih Karahan göreve atanana kadar 5 başkan görev yaptı. Görev süresinin 5 yıl olduğu dönemde 2011-2016 yılları arasında görev yapan Erdem Başçı görev süresini tamamlayan son başkan olarak kayıtlara geçti.

Son 8 yılda göreve gelen Merkez Bankası başkanları ve görev süreleri şöyle:

- * Murat Çetinkaya - 3 yıl 2 ay (2016-2019)
- * Murat Uysal - 1 yıl 3 ay (2019-2020)
- * Naci Ağbal - 4 ay (2020-2021)
- * Şahap Kavcıoğlu - 2 yıl 2ay (2021-2023)
- * Hafize Gaye Erkan- 7 ay (2023-2024)

Borsa küçük yatırımcı göçüne rağmen büyüdü

Naki BAKIR

05 Şubat 2024 Pazartesi

Borsa İstanbul'da (BİST), yatırımcı göçünün üç aya ulaştığı ocakta toplam yatırımcı sayısı net 400 bine yakın azalışla 7,3 milyonun altına inerken, toplam portföy yüzde 11,9 büyüyerek yeniden 4,7 trilyon lira düzeyine geldi.

Geçen yılki küçük yatırımcı akını ile toplam yatırımcı sayısı ekim sonunda 8,6 milyona kadar yükselen BİST'te kasımda başlayan çıkışlar, ocak ile üç aya ulaştı.

Ekim sonuna kadar yaşanan yatırımcı patlaması da kasımdan bu yana süren hızlı çıkışlar da 10.000 TL'nin altında portföylü küçük yatırımcılardan kaynaklandı.

Son üç ayda; 10.000 TL'ye kadar portföye sahip yatırımcı sayısı 1,5 milyona yakın azalırken, diğer dilimlerde artış devam etti; toplam sayı net 1,3 milyon azaldı.

Geçen yıl özellikle ikinci yarıda ivmelenen küçük yatırımcı hücumu ile toplam yatırımcı sayısı ekim sonunda 8,6 milyona ulaşarak rekor kırmış, ancak bu dalga kasımdan itibaren tersine dönmüştü. Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) saklama verilerine göre Borsa'dan yatırımcı göçü kasım ve aralıktan sonra ocak ayında da devam etti.

Toplam sayı geçen ay 376 bin 444 kişi azalarak 7 milyon 267 bin 418'e indi. Buna karşılık 2022 sonunda 4 trilyon 156,7 milyar liraya inen toplam portföy büyüklüğü, ocak sonu itibarıyla 4 trilyon 653,1 milyar liraya ulaştı. BİST'te işlem gören pay senetlerinin 2022 sonunda 5,5 trilyon lira olan, 2023 sonunda 10 trilyon lirayı aşan toplam piyasa değeri de 1 Şubat itibarıyla 11,4 trilyon liraya yükseldi.

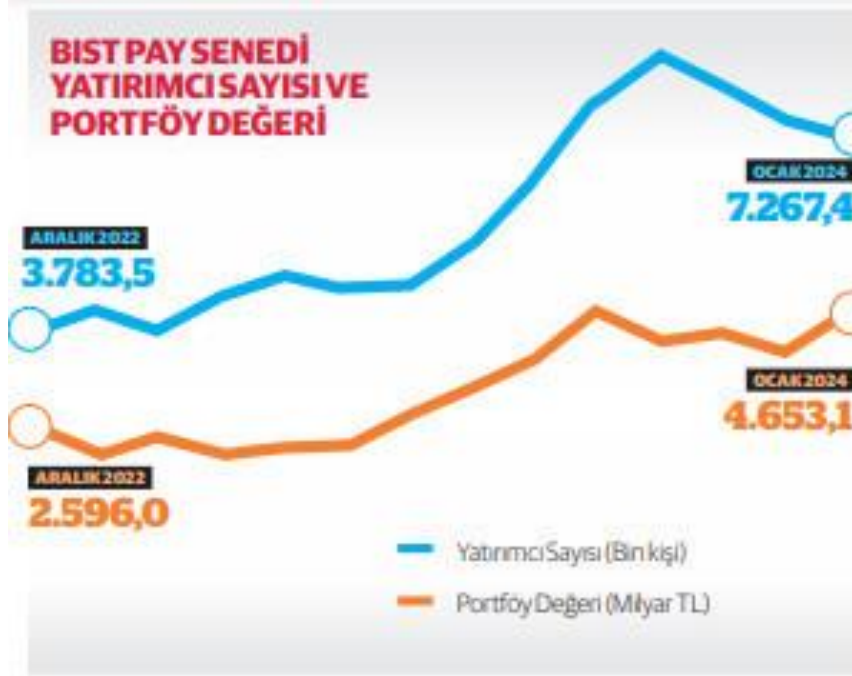
Yatırımcı med-ceziri

Diğer finansal yatırım araçlarının zarar ettirdiği piyasa koşullarında Borsa'da yapılan halka arzların, küçük yatırımcıların birikimlerini koruma arayışları ile örtüşmesi, yatırımcı patlamasına yol açmıştı. 2022 sonu itibarıyla 3 milyon 783 bin 487 düzeyinde bulunan BİST'teki toplam yatırımcı sayısı, ocak-ekim döneminde 4 milyon 772 bin 351 artarak 8 milyon 555 bin 838 kişi ile tarihi rekorunu

kırdı.

Bu dönemde toplam portföy değeri de yüzde 66,7 büyüyerek 4 trilyon 328,6 milyar liraya ulaştı. Yatırımcı sayısındaki artışın; temmuzda net 616 bin 956, ağustosta 1 milyon 158 bin 780, eylülde 1 milyon 527 bin 136 ve ekimde 780 bin 987 olmak üzere

toplam 4 milyon 83 bin 859'u temmuz-ekim döneminde yaşandı.

BIST'in 2022 sonunda 2 trilyon 596 milyar lira olan toplam portföyü de bu süreçte eylül sonunda 4 trilyon 704,9 milyar lira ile en yüksek düzeyine ulaşırken, ekimde yüzde 8 küçülerek 4 trilyon 328,6 milyara indi.

Yatırımcı akınının hız keserek sürdüğü ekim ayındaki bu düşüş, yatırımcı ilgisinin kasımdan itibaren tersine dönmesinde etkili oldu.

Son üç ayda 1,3 milyonu çıktı

Küçük yatırımcı göçünün etkisiyle kasımdan itibaren toplam yatırımcı sayısı hızla azalmaya başladı. Toplam sayı kasımda 349 bin 862

Borsa İstanbul (BIST) pay piyasası yatırımcı sayısı ve portföy değeri						
	Yatırımcı sayısı			Portföy (Milyar TL)		
	Yerli	Yabancı	Toplam	Yerli	Yabancı	Toplam
Aralık 22	3.766.444	17.043	3.783.487	1.835,6	760,4	2.596,0
Ocak 23	3.969.945	17.681	3.987.626	1.617,2	668,3	2.285,5
Şubat 23	3.837.036	17.650	3.854.686	1.717,2	682,1	2.399,2
Mart 23	4.216.134	18.591	4.234.725	1.645,4	650,6	2.296,0
Nisan 23	4.738.785	19.576	4.758.361	1.575,8	637,2	2.215,0
Mayıs 23	4.570.248	19.421	4.589.669	1.723,9	644,6	2.368,5
Haziran 23	4.452.544	19.435	4.471.979	1.936,0	783,4	2.719,4
Temmuz 23	5.068.191	20.744	5.088.935	2.418,6	1.023,4	3.442,0
Ağustos 23	6.224.055	23.660	6.247.715	2.712,2	1.215,7	3.927,8
Eylül 23	7.747.328	27.523	7.774.851	2.919,3	1.725,6	4.704,9
Ekim 23	8.525.768	30.070	8.555.838	2.787,7	1.541,0	4.328,6
Kasım 23	8.176.194	29.782	8.205.976	2.880,8	1.506,7	4.387,4
Aralık 23	7.614.946	28.916	7.643.862	2.600,0	1.556,7	4.156,7
Ocak 24	7.239.205	28.213	7.267.418	2.926,7	1.726,4	4.653,1

kişi azalarak 8 milyon 205 bin 976'ya gerilerken portföy büyümeye devam ederek 4 trilyon 387,4 milyar lira oldu. Aralık ayında da yatırımcı sayısı 562 bin 114 kişi azalarak 7 milyon 643 bin 862'ye, portföy değeri de yüzde 5,3 küçülerek 4 trilyon 156,7 milyar liraya geriledi.

Ocak ayındaki düşüşle birlikte son üç ayda BIST yatırımcı sayısı net 1 milyon 288 bin 420 azalmış oldu. Ocak ayındaki yüzde 11,9 değerlenme ile yeniden 4,7 trilyon liraya yükselen portföyde, son üç aydaki net büyüme ise yüzde 7,5 düzeyinde gerçekleşti.

Küçük yatırımcı etkisi

Geçen yıl ekim sonuna kadar yaşanan yatırımcı patlaması da kasımdan itibaren başlayan hızlı göç de özellikle 10.000 TL'nin altında portföye sahip küçük yatırımcılardan kaynaklandı.

Ocak-ekim döneminde 101- 1.000 TL arası portföyü bulunan yatırımcı sayısı 241 bin 286 kişi artarak 753 bin 948'e; 1.001-5.000 TL arası portföy sahipleri 1 milyon 587 bin 321 artışla 2 milyon 397 bin 73'e; 5.001- 10.000 TL arası portföyü olanlar da 739 bin 698 kişi artarak 597 bin 193'e yükseldi.

Buna göre bu dönemde toplam yatırımcı sayısındaki artışın 3 milyon 235 bin 552'si bu aralıktaki yatırımcılardan kaynaklandı. Söz konusu portföy dilimlerindeki yatırımcıların 2022 sonunda 1 milyon 364 bin 563 olan toplam sayısı, ekim sonunda 4 milyon 600 bin 115'e, bunların toplam yatırımcılar içindeki oranı da yüzde 36,1'den yüzde 53,8'e çıktı.

BIST yatırımcı sayısında kasımdan bu yana süren hızlı azalışta da aynı portföy aralığındaki yatırımcılar etkili oldu. Ekim 2023 sonu ile bu yılın ocak ayı sonu arasındaki üç ayda, diğer portföy dilimlerindeki yatırımcı sayıları artmaya devam ederken, 101-10.000 TL aralığında portföyü olanların sayısı 1 milyon 519 bin 148 kişi azalarak 3 milyon 80 bin 967'ye, bunların tüm yatırımcılar içindeki oranı da yüzde 42,4'e geriledi.

Verisiz üretim/eğitim”, verimsiz üretim ise...

Ferit Barış PARLAK

05 Şubat 2024 Pazartesi

Doğru veri ve envanter eksikliği nedeniyle “gereksiz/atıl yatırım” sayısını artırdık... Bu yolla “verimsizliğimize” tavan yaptık...

Olan “kıt sermayeyi” ve “kıt tasarrufu” da böyle harcadık... Bu yolla kaynak israfı bir yana, işini iyi yapan üreticilerimizi de zor durumda bıraktık...

Oysa... Doğru veri/envanter sunma ve “veriler ışığında planlama” kamunun öncelikli göreviydi...

“Şu çok kazanıyor” deyip, furya halinde girdiğimiz ve birbirimizi batırdığımız birçok “sektörel deneyim” ise kamu/özel hepimize ders vermeliydi...

Ticarette de, tarımda da, sanayide de, eğitimde de durumumuz bu...

Doğru veriler ışığında yapılan planlama, yatırımlar, üretim, eğitim olsaydı “enflasyon”, “cari açık”, “döviz açığı”, “teknik eleman kıtlığı” gibi sorunlarımız olur muydu? Yabancıların sermayesine, tasarrufuna, malına bu kadar fazla ihtiyaç duyulur muydu?

Ne ektiysek onu biçiyoruz...

Örneğin tarımsal üretimimiz...

05.02.24

Tarım Bakanı İbrahim Yumaklı “temel eksliğimize” dikkat çekti: “Tarım sayımı en son 2001’de yapılmış...

Sayıma başladık ve 2026’da bitirmeyi hedefliyoruz... Aradan 23 sene geçtikten sonra yapılacak tarım sayımının, yapmış olmak için yapılmaması gerekir... Oradan gelecek veriler politikalarımıza yön verecek.”

VELHASIL

Tarımda da... Tam 23 yıl “verisiz” üretim yapmışız... Örneğin tütüne ihtiyacımız yokken, ihtiyacımızın olmadığını bilmediğimiz için, verimli arazilere tütün ekmeye devam etmişiz...

İhtiyacımız olan, örneğin ayçiçeğini üretmemiş/desteklememişiz...

Sonuç mu? Tütündeki fazlayı yakıp/çürütürken; ayçiçeğini ithal etmişiz...

Yıllar sonra bugün, “doğru veri” için uğraşacakmışız... Umarım ciddi bir çalışma olur...

Çünkü: Yabancı/kaçak ürünü “yerli” diye tescilleyenlerden, destek almak için üretmediğini “Ürettim” diyene; yetiştirdiği hayvanı kesmesine rağmen küpesini envanterden düşürmeyenden, tarlasındaki üründen haberi olmayana kadar kaotik bir yapı söz konusu...

Böyle bir yapı varken, bugünkü duruma şükür; üretmekten vazgeçmeyenlerimize de sonsuz teşekkür gerekiyor...

Abdulkadir Selvi

İstanbul'da İmamoğlu ve Kurum nefes nefese

Bu seçimlerde gözler İstanbul'un üzerinde olacak.

Ben de seçim gününe kadar güvenilir araştırma kuruluşlarının İstanbul'la ilgili anket sonuçlarını paylaşmaya devam edeceğim. İstanbul'da Büyükşehir Belediye Başkan adayları belli oldukça ilginç veriler ortaya çıkmaya başladı. Bu kez sadece İmamoğlu ve Kurum'la ilgili sonuçları paylaşacağım ama partilerin adayları netleştikten sonra tamamıyla ilgili verileri aktaracağım.

Hilmi Daşdemir'in başkanı olduğu güvenilir bir araştırma kuruluşu Optimar'ın İstanbul seçimleriyle ilgili sıcağı sıcağına elime ulaşan bir anketini paylaşacağım.

SEÇMEN KUTUPLAŞIYOR

3 bin örneklem üzerinde telefon destekli bilgisayar yöntemiyle yapılan araştırma çok çarpıcı bir sonucu ortaya koyuyor.

1- Ekrem İmamoğlu ile Murat Kurum arasındaki makas hızlı bir şekilde kapanıyor. Hatta bir veride Murat Kurum öne geçmiş durumda.

2- İstanbul seçimlerinin Ekrem İmamoğlu ile Murat Kurum arasında geçmesi bekleniyor. Çünkü seçmen iki aday arasında kutuplaşıyor.

3- Diğer adaylar kazanamayacak ama kimin kaybedeceğini belirlemede etkili olacaklar.

4- İmamoğlu geçen seçimleri ittifakın adayı olarak kazanmıştı. İlk kez ittifaksız bir aday olarak seçimlere girecek.

DEM PARTİ VE YRP ADAYI

5- DEM Parti'nin adayı Ekrem İmamoğlu açısından, Yeniden Refah Partisi'nin adayı ise Murat Kurum açısından önemli olacak.

Şimdi ankette ön plana çıkan verileri paylaşmak istiyorum.

İSTANBUL'UN SORUNLARINI KİM ÇÖZER?

Optimar'ın anketinde Ekrem İmamoğlu ve Murat Kurum arasındaki en ilginç sonucu, "İstanbul'un sorunlarını hangi adayın çözeceğini düşünüyorsunuz?" sorusuna verilen yanıt oluşturuyor.

ERKEN UYARI

Ankete katılanların yüzde 36.3'ü İstanbul'un sorunlarını Murat Kurum çözer derken Ekrem İmamoğlu diyenlerin oranı ise yüzde 35.2'de kalıyor. Aralarında bir puanlık fark olsa dahi seçmenler İstanbul'un sorunlarını kim çözer diye sorulunca Murat Kurum'u işaret ediyorlar. Seçimlere daha 55 gün olduğuna göre bu anket, Ekrem İmamoğlu açısından bir erken uyarı olarak kabul edilebilir.

İSTANBUL'UN SORUNLARI NELER?

Peki İstanbulluların öncelikli olarak çözümünü beklediği ilk üç hizmet ne? Yüzde 48.4'le trafik sorununun çözülmesini istiyorlar. Onu yüzde 39.2'yle toplu taşıma hizmetlerinin artırılması takip ederken, üçüncü sırada yüzde 38.7'yle kentsel dönüşümün gerçekleştirilmesi geliyor. Deprem gerçeği İstanbulluların tercihi yansıyor.

İMAMOĞLU BAŞARILI MI?

Optimar'ın anketinde Ekrem İmamoğlu başarılı mı sorusu da yöneltilmiş. Ankete katılanların yüzde 17.3'ü kesinlikle başarılı derken, başarılı diyenlerin oranı yüzde 27.2 çıkıyor. Memnuniyet oranı yüzde 44.

Başarısız diyenler yüzde 17.9 çıkarken kesinlikle başarısız diyenler yüzde 16.9. Yüzde 39.8'lik bir kesim ise başarısız buluyor. Yüzde 20.5'lik bir kesim ise ne başarılı ne de başarısız bulduğunu belirtmiş.

İBB'DEN MEMNUNİYET ANKETİ

Seçmenlere İBB'nin hizmetlerinden memnun olup olmadıkları da sorulmuş.

Çok memnunum diyenlerin oranı yüzde 9.3 çıkarken memnun olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 33.7 oluyor. Memnun değilim diyenler yüzde 20.7'yken, hiç memnun değilim diyenlerin oranı ise yüzde 14.1. Orta seviyede bulanlar ise yüzde 22.3'le önemli bir kitleyi oluşturuyor.

MURAT KURUM'LA İLGİLİ KANAAT

Murat Kurum'la ilgili kanaat anketinin sonuçları ise şöyle çıkıyor.

Çok olumlu diyenler yüzde 25.3, biraz olumlu diyenlerin oranı yüzde 30.1. Olumlu diyenlerin oranı yüzde 55.4 çıkıyor. Pek olumlu değil diyenler yüzde 22.3 olurken çok olumsuz diyenler yüzde 22.4 oranında. Olumsuz diyenler ise yüzde 44.7 çıkıyor. Murat Kurum'un bu kesimi ikna etmesi gerekiyor.

İMAMOĞLU'NUN ÖZELLİKLERİ

Ekrem İmamoğlu'nun ilk 5 özelliğini sıralamak gerektiğinde enerjisi yüksek şıkkı yüzde 58.5'le ilk sırada geliyor. İkinci sırada yüzde 56.7'yle halkla iletişimi var. Bilgi ve kültürü yüzde 53.5'le üçüncü, yüzde 50.4'le liderlik özelliği dördüncü sırada. Çalışkanlığı ise yüzde 49.2'yle beşinci sırada kendisine yer buluyor.

MURAT KURUM'UN ÖZELLİKLERİ

Optimar'ın anketinde Murat Kurum'un ilk 5 özelliği ise şöyle çıkıyor.

Bilgili ve kültürlü şıkkı yüzde 45.7'yle ilk sırada. İkinci sırada ise yüzde 44.5'le görev adamı tanımı geliyor. Üçüncü sırada ise yüzde 44.4'le halkla iletişimi, dördüncü sırada yüzde 44.3'le çalışkanlığı var. Beşinci sırada ise yüzde 44'le enerjisi yüksek maddesi geliyor.

İmamoğlu ile Kurum'un özellikleri piramidin tersine çevrilmiş hali gibi duruyor.

KİM DAHA ÇOK TANINIYOR

Ankete katılanlarla hangi adayın tanınıp tanınmadığı sorulmuş. Ekrem İmamoğlu'nun 5 yıldır İstanbul'u yöneten ve popüler bir başkan olması anket sonuçlarına da yansımış. Yüzde 94.6'sı Ekrem İmamoğlu'nu tanıdığını söylerken Murat Kurum'u tanıyanların oranı yüzde 80.4 çıkıyor. Murat Kurum'un adaylığı ilan edileli 1 ay bile olmadığına göre yüzde 80 oranındaki tanınırlık önemli bir oranı oluşturuyor.

KİME OY VERİRSİNİZ?

Optimar İstanbul seçmenine kime oy verip vermeyeceğini sormuş.

Ekrem İmamoğlu'na oy veririm diyenlerin oranı yüzde 39.1 olurken Murat Kurum diyenlerin oranı yüzde 37.7 çıkıyor. İmamoğlu'na oy vermem diyenler yüzde 47 olurken Kurum için bu oran yüzde 47.4. İYİ Parti adayı Buğra Kavuncu'ya oy verebilirim diyenlerin oranı yüzde 5 çıkarken, Zafer Partisi adayı Azmi Karamahmutoğlu diyenler yüzde 4 oluyor. Saadet Partisi adayı Birol Aydın yüzde 3 alırken bağımsız aday Taylan Yıldız diyenlerin oranı yüzde 2 çıkıyor.

05.02.24

En çok merak edilen ise DEM Parti Başak Demirtaş'ı aday gösterecek mi? YRP'nin adayı kim olacak?

PARTİLERLE İLGİLİ ÇARPICI VERİ

Başka bir çarpıcı veri ise İstanbul'da hangi partiye oy verirsiniz sorusuna verilen yanıtlar. AK Parti'ye oy veririm diyenlerin oranı yüzde 48.7'yken CHP'ye oy veririm diyenlerin oranı yüzde 44.8 çıkıyor.

Optimar'ın anketi ilk verileri göstermesi açısından önemli. Bakalım son düzlüğe girildiğinde sonuçlar nasıl çıkacak?

İbrahim Kahveci

Erdoğan'a Kuran ayetini unutturan tablo

Bir soru ile başlayalım: Hırsızlık helal midir?

Bir kişinin parası illa cebinden zorla hırsızlık yaparak mı çalınır?

Bakınız Erdoğan ne dedi: "Farklı maskeler altında şeriat düşmanlığı var. İslam'ın hayata dair kurallarının bütünü temsil eden şeriata düşmanlık esasında dinin bizatihi kendisine husumettir."

İyi ama aynı Erdoğan defalarca Kuran-ı Kerim üzerinden Nass.. diyerek faize karşı açıklamalarda bulunmuştu.

Şimdi şeriat olsaydı faizi artıranlara karşı hüküm ne olurdu? Başta yönetimin en başındaki kişi olarak Erdoğan hakkında ne hüküm verilirdi?

Hadi gelin de işin içinden çıkın.

Bu örneği neden verdim?

Biz iktisatçılar faizin nominal değerinin ne olduğuna bakmıyoruz.

Mesela, enflasyonu yüzde 100 yaptınız ve faizi de yüzde 100 yapsanız aslında ortada bilimsel olarak faiz yoktur. Ama enflasyon yüzde 1 ve faiz yüzde 10 ise ortada fahiş bir faiz vardır.

Bilimsel olarak asıl mesele enflasyon-faiz farkıdır.

Maalesef faiz konusunda sadece kelime anlamı ile yetinenlerin dar yorumu toplumu batırmaya götürüyor.

Şimdi yazının girişindeki cümleye cevap arayalım: Bir kişi tasarruf etmiş ve 100 bin lira biriktirmiş. Siz o 100 bin liranın yüzde 70 enflasyonla kabaca 70 bin lirasını

çaldığınızda ne oluyor? Faize karşı çıkarken bu enflasyon hırsızlığı hak mıdır? Asıl fetvanın buna verilmesi gerekiyor.

Şimdi bir grafik veriyorum. Türkiye'nin dış ticaretinde dengeleri gösteren grafik.

Bu grafik aslında Erdoğan'a seçim öncesi dilinden düşürmediği Kuran-faiz-Nass sözlerini unutturan grafiktir. **Yani bilimdir.**

Grafikte iki temel değer var: Faize duyarlı olan "Tüketim malı ithalatı" ile ekonomik aktiviteye dayalı dış ticaret dengesini gösteren "Altın ve enerji hariç dış denge"

Haziran 2018 seçimlerinden sonra hatırlarsanız Berat Albayrak ilk göreve gelmiş ve faizleri sert şekilde yükseltip ekonominin gereğini yapmıştı. Böylece dış ticarette denge Haziran 2019 gibi nereden ise pozitif dönüyordu. İstenen sağlanmıştı aslında.

Sonra ne oldu ise aniden Erdoğan Murat Çetinkaya'yı Merkez Bankası Başkanlığı'ndan atıverdi. Gerekçe olarak ise "Laf dinlemiyordu" dedi.

Yerine getirilen Murat Uysal hızla faiz indirimlerine geçti ve grafikte görüldüğü gibi dış açık ve tüketim malı ithalatı yeniden arttı.

Ama asıl artış 2021 sonunda Nass ile başladı. Yani büyük negatif faizle.

Türkiye adeta perişan oldu. Tüketim malı ithalatı ile "altın ve enerji hariç dış denge" açığı -5 milyar dolar seviyesinden -80 milyar dolara yükseldi

Şimdilerde size bir aldatmaca daha sunuyorlar. Mesela diyorlar ki dış açık 2023 Nisan ayında 120 milyar dolardı ve şimdi 2024 Ocak ayında 98 milyar dolara düştü.

Ben size şunu söyleyeyim: 2023 Nisan ayından bu yana dış ticaret dengesindeki düzelmelerin nereden ise tamamı enerji ve altın dengesinden geliyor. Hatta 2023 Nisan ayında enerji ve altın hariç dış açık 24,3 milyar dolarken 2024 Ocak ayında bu açık 31,4 milyar dolara çıkmış durumda.

Ve size seçim sonrası büyük müjdeyi vereyim: İşte asıl fatura seçim sonrası uygulanacak. Büyük kemer sıkma asıl o zaman gelecek. Buna mecburuz. Aksi halde Türkiye döviz konusunda dış bağımsızlığını kaybetmiş durumda yaşar. Yani **bağımsızlık meselesi durumundayız.**

İşte bu tablo Erdoğan'a seçim sonrası Nass'ı ve de "faiz sebep-enflasyon sonuç" teorisini unutturan tablodur. Hiç bu cümleleri duydunuz mu seçim sonrasında... Hatta faiz artırımına "faziletli döngü" bile dedi.

SEÇİME KADAR CİCİM

Son günlerde borsa çıkıyor, mevduat faizi düşüyor, döviz enflasyonun gerisinde artıyor ve de maaşlara ciddi zamlar yapıldı.

Bilin ki bütün bunlar seçim sonrası gidecek.

Hele hele yılın ikinci yarısında ve 2025 yılının tamamında acayip bir kemer sıkma politikası gelecek.

Aslında Mehmet Şimşek defalarca cümle arasında bunlardan bahsetti. Şimdilik sizlerden sadece seçimde yine oy vermenizi bekliyorlar. Ama bu sefer iktidara oy verseniz de vermeseniz de durum değişmeyecek. Büyük fatura mecburen ödenecekti.

Bu grafikte gördüğünüz fark kapanmadan bu politikadan dönüş kimse beklemesin.

Muhtemelen seçim sonrası yeni faiz artırımları ve yeni vergiler de gelecektir. Hatta yeni kamu zamları da çok yüksek olacaktır. Buna mecburuz...

O tren 2023 Mayıs seçimlerinde kaçtı... Bu Nass faturası ödenecektir. Geçmiş olsun...

İSRAİL'E İHRACATA DEVAM

Nisan 2022'de aylık bazda 737 milyon dolara yükselen İsrail'e ihracatımız o günden beri istikrarlı bir şekilde geriliyor. Eylül 2023'e geldiğimizde İsrail'e olan ihracatımız aylık bazda 499 milyon dolara düşmüştü.

İsrail'in Gazze'de Filistinlilere karşı soykırımı başladığından beri durum pek değişmedi. Yıllıklandırılmış ortalama aylık ihracat grafiğinden görüldüğü gibi İsrail'e olan ihracatımız aylık 300-400 milyon dolar bandında devam ediyor.

Hatta 2023 Aralık ayında yüzde 35 artan ihracat 2024 Ocak ayında 350 milyon dolara düştü ama bu seviye bile 2023 Ekim-Kasım aylarının üzerinde.

Demek ki neymiş? Nass ile ekonomide geldiğimiz büyük yıkım İsrail'e karşı duruş sergilememizi bile engelliyor.

Ne diyorlar? "İsrail' ihracat dursun da ekonomi bozulup Erdoğan gitsin isteyenlere fırsat vermemek gerekir (miş)."

Erdoğan'ın iktidarı soykırımdan bile öndeymiş de haberimiz yokmuş.

